

VLOS NIEUWSBRIEF NR 2

Juni 2011

Het drugsbeleid moet – wereldwijd – ‘om’

Volgens recente informatie is men er binnen de Verenigde Naties inmiddels ook achter gekomen dat de wijze van drugsbestrijding wereldwijd zeer kostbaar is geweest en ontwrichtend heeft gewerkt. Volgens een rapport van de Global Commission on Drug Policy¹ (een door VN ingestelde commissie) is de 'war on drugs' een mislukking en kan deze niet worden gewonnen. Meer mensen gebruiken drugs, er zijn meer georganiseerde bendes en er is veel geld verspild, luidt het. De wereldwijde oorlog tegen drugsgebruik heeft ondanks alle goede bedoelingen weinig effect gehad terwijl als gevolg van de criminalisering van drugsgebruik, en in het bijzonder van softdrugs, wereldwijd huiveringwekkend veel leed wordt berokkend door deze oorlog. De hoeveelheid geld die met illegale handel in drugs wordt verdiend tart ons voorstellingsvermogen. Zodra de

kranten melden dat er weer een drugsvangst is gedaan gaat het al snel om 10 miljoen euro of (veel) meer voor een enkele zending. Dat is heel veel geld. Aan de andere kant van het spectrum ontwricht de oorlog hele gemeenschappen met alle gevolgen van dien. Zoals de VLOS steeds heeft betoogd in haar overleg met de overheid, zijn de enige winnaars in dit veld de criminele organisaties die zich met productie, transport en handel bezig houden. Puissante rijkdom wordt op deze wijze opgebouwd en ontstaat al snel een brug naar de 'gewone' wereld die vervuild raakt door de invloed van criminele organisaties op het maatschappelijk bestel. De invloed van de Italiaanse maffia in de 'bovenbouw' van de Italiaanse maatschappij is welbekend. In Mexico is de situatie alarmerend slecht.

Bepaalde drugs zouden gelegaliseerd moeten worden, en drugsgebruik gedecriminaliseerd. De VS en Mexico hebben afwijzend gereageerd. In de commissie hebben onder meer ex-VN-baas Kofi Annan, de voormalige regeringsleiders van Brazilië, Colombia, Mexico en Zwitserland, en de Britse zakenman Sir Richard Branson zitting. Ook het voormalige hoofd van de Amerikaanse centrale bank, de ex-buitenlandchef van de EU en de premier van Griekenland zijn lid.

De 19 leden adviseren regeringen om 'te experimenteren met de legalisatie van drugs', en dan met name van cannabis. Uit cijfers van de Verenigde Naties blijken naar schatting wereldwijd 250 miljoen mensen drugs te gebruiken, iets minder dan een tiende van hen als 'verslaafd'. Er zijn ook miljoenen mensen betrokken bij de teelt, de productie en de distributie van de middelen.

Sinds jaar en dag pleit de VLOS voor regulering van het drugsgebruik waarbij in de eerste plaats moet worden gedacht aan de softdrugs. Hard drugs zijn een apart verhaal en zullen aan invloed inboeten wanneer softdrugs legaal verhandeld mogen worden binnen een gereguleerd bestel. Overigens moet worden benadrukt dat de legale psycho-actieve middelen die door smartshops verkocht worden legaal zijn en niet

¹ The purpose of The Global Commission on Drug Policy is to bring to the international level an informed, science-based discussion about humane and effective ways to reduce the harm caused by drugs to people and societies. The Global Commission on Drug Policy will build on the successful experience of the Latin American Commission on Drugs and Democracy convened by former presidents Cardoso of Brazil, Gaviria of Colombia and Zedillo of Mexico. Persuaded that the association between drug trade, violence and corruption was a threat to democracy in Latin America, the Commission reviewed the current 'war on drugs' policies and opened a public debate about an issue that tends to be surrounded by fear and misinformation.

onder 'drugs' vallen in die zin dat 'drugs' in het taalgebruik beschouwd worden als illegale middelen die hoogstens via een gedoogconstructie feitelijk worden verkocht. Voor de door VLOS-leden verkochte middelen geldt geen gedoogbeleid omdat zij legaal zijn. Het is jammer dat slordig taalgebruik een bron is voor veel misverstanden. De onwil van de overheid om met de VLOS tot regulering te komen is veelal op dit 'misverstand' terug te voeren. De politiek leeft inmiddels op onderbuik-politiek zoals we met name bij de gang rond het paddoverbod hebben kunnen vaststellen en aan den lijve (de omzet) ondervonden. Het rapport pleit ervoor om druggebruik niet te veel in de hoek van de criminaliteit te duwen, maar eerder hulp te bieden aan wie het nodig heeft. De landen die toch willen investeren in een strengere aanpak, moeten focussen op de gewelddadige criminele bendes en grootschalige distributeurs, niet op de kleine gebruikers. Voor die laatste zouden slechts kleine straffen moeten worden opgelegd, aangezien ze 'geen gangsters' zijn.

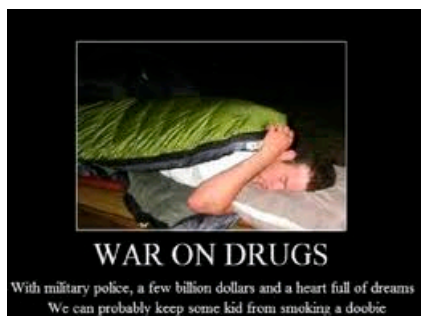
De opstellers streven een andere kijk op drugsbeleid na, omdat wetgeving met betrekking tot drugs veelal door verkeerde informatie en angst zou zijn ingegeven. Ze menen dat antidrugsbeleid faalt, doordat het de georganiseerde misdaad stimuleert, belastingbetalers handenvol geld kost en vele doden oplevert. Regeringen die stellen dat de oorlog tegen drugs werkt liegen, aldus het rapport: ze weten dondersgoed dat dit niet het geval is. Het gebruik van opiaten, cocaïne en cannabis is de afgelopen jaren immers juist toegenomen. Het is tijd om een taboe te doorbreken. Drugsgebruikers doen anderen geen kwaad, zegt de commissie, en ze moeten daarom niet als criminelen worden behandeld. Het rapport beveelt experimenten met legalisering aan - wat de macht van de misdaadsyndicaten ondermijnt - en het beschikbaar maken van gezondheidsdiensten voor gebruikers. Drugsbeleid zou gebaseerd moeten zijn op wetenschappelijke kennis rondom gezondheid en criminaliteitsreductie en niet op ethische normen en waarden. .

De VS heeft afwijzend op het rapport gereageerd. Volgens het Witte Huis is drugsverslaving een ziekte die voorkomen moet worden, en zal het 'meer beschikbaar maken van drugs' niet helpen. Volgens de VS - die in het rapport slechte cijfers krijgen - is het druggebruik onder Amerikanen gedaald. Ook Mexico, waar vele duizenden doden zijn gevallen sinds de regering vijf jaar geleden de kartels de oorlog verklaarde, is kritisch. Volgens de Mexicanen is legalisering niet efficiënt gezien het internationale karakter van de drugshandel. Bovendien zullen andere vormen van zware criminaliteit zoals kidnapping, afpersing en overvallen er niet door afnemen, aldus een regeringswoordvoerder. Ronduit vreemd dat de tegenstanders met geen woord reppen over de verslavende en desastreuze uitwerking van alcoholgebruik.

Volgens het VN rapport is het drugsgebruik van opiaten in de tien jaar tussen 1998 en 2008 met 34,5 per cent toegenomen en voor heroïne, 27 per cent voor wiet (cannabis) 8,5 per cent. Als de anti-drugsgebruik maatregelen effectief zijn geweest, dan vraag je je af hoe een niet-effectief beleid er zou uitzien? Ongetwijfeld zou dat een vergelijkbaar beeld tonen. Het is vooral de bijkomende schade van een anti-drugsbeleid die enorm is. Wat de VLOS betreft is de bijkomende schade dat alle psycho-actieve middelen, ook de natuurproducten, door de overheid gemakshalve en voor de publiciteit op één hoop worden gegooid met drugs in het algemeen. Als gevolg daarvan is het beleid van de Nederlandse overheid gericht op een steeds verdere inperking van het productenassortiment van de smartshops. Een nog veel grotere bijkomende schade wordt geleden door de verspreiding van vermijdbare ziekten (zoals HIV besmetting door gebruik van 'vuile' naalden), het geheel ongecontroleerd gebruik van steeds zwaardere en gevaarlijke drugs, criminalisatie van de hele kolom van producent tot en met de eindgebruiker, explosief gestegen gevangenisstraffen, een groot beslag op publieke middelen voor handhaving en vooral ook grensoverschrijdende criminele activiteiten die opsporing verder bemoeilijken. Tenslotte zijn er overal de corruptie en staatsondermijnende activiteiten rond het drugsprobleem. Het is een strijd met onvoorstelbaar veel onschuldige slachtoffers.

Het grensverleggende aspect van dit rapport is dat het vooral pleit voor een andere houding van de overheden ten opzichte van drugsgebruik. Het huidige beleid is nog steeds sterk gebaseerd op ethische en morele gronden. Drugsgebruik is crimineel en moet dus worden gestraft. Het huidige, door de V.S. vormgegeven beleid, mist daardoor het vermogen om problemen pragmatisch aan te pakken en ze in de eerste plaats te bestempelen als een risico voor de openbare gezondheid in plaats van een strafrechtelijk probleem.

Het rapport spoort de wereldgemeenschap aan om te komen tot een open debat over dit onderwerp en pleit voor een verschuiving van het huidige standpunt van criminalisatie en dus strafvervolgning naar regulering en naar een gereguleerde en legale verkoop van de minst schadelijke stoffen, zoals cannabis. Het drugsdebat zou in een aanzienlijk minder paniekerige sfeer moeten worden gevoerd waarbij de feiten spreken en niet de stokpaardjes van de beleidsmakers die slechts kunnen verbieden. De vrijgekomen financiële middelen kunnen dan worden gebruikt voor het bestrijden van de internationale

criminele bendes die in de afgelopen tien jaar door een volstrekt falend drugsbeleid puissant rijk en machtig zijn geworden. Voor zover strafrechtelijke maatregelen onontkoombaar zijn voor kleine dealers moet de nadruk liggen op resocialisatie, zoals werkstraffen en opvoeding terwijl het hele beleid gericht moet zijn op datgene wat werkelijk werkt en effectief is. Het huidige beleid is dramatisch ineffectief met alle gevolgen van dien.

Als zodanig bevat het rapport weinig nieuwe inzichten maar dat het op naam staat van een groep (gewezen) wereldleiders van deze naam en faam is een volstrekte doorbraak. Wellicht geeft het rapport voldoende stof tot ademen voor de beleidsmakers en de ministers in Den Haag.

Paul G. van Oyen

Voorzitter